

z dnia 2 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Małomice na lata 2018 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 poz. 1875 poz. 2232 z 2018r. poz. 130) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390) Rada Miejska w Małomicach uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Małomice na lata 2018 – 2020 w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Małomic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jozef Chuchra

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Małomice na lata 2018 – 2020

1. WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Małomice na lata 2018-2020 jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Głównym celem Programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej na terenie Gminy Małomice. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, jak też edukację osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe. W programie zawarto podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, istotne przy planowaniu działań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy. Cele i zadania programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Zakładając, że niniejszy Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, wówczas przyczyni się on do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy, a tym samym poprawy kondycji rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Małomice.

2. PRAWNE UWARUNKOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY MAŁOMICE NA LATA 2018 – 2020

Podstawa opracowania i realizacji Programu:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

3. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Jeszcze do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach z problemami społecznymi a agresję między członkami rodziny traktowano jako jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Przemoc stosowana przez osobę dorosłą wobec bliskich (w tym dzieci), postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli. Na gruncie prawa i polityki społecznej podejmowano próby wyróżnienia przemocy społecznie akceptowanej (dopuszczalnej) i nadużywania przemocy, czy „niewłaściwej” przemocy w rodzinie, co znacznie utrudniało wszelkie próby zajęcia się tym problemem.

Przemoc w rodzinie jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, dzieci, osoby chore i niepełnosprawne, a także osoby starsze.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

JEST INTENCJONALNA – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.

SIŁY SĄ NIERÓWNOMIERNE – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca jest silniejszy.

NARUSZA PRAWA I DOBRA OSOBISTE – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. do wolności, do nietykalności osobistej, do godności, szacunku itp.).

POWODUJE CIERPIENIE I BÓL – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

- fizyczna – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, uszy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji. To właśnie jej drastyczne przykłady są pokazywane przez media.

- psychiczna – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania czyichś potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby;

- ekonomiczna/materialna – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny;

- seksualna – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych (od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt);

- zaniechanie – najczęściej stosowane wobec dzieci, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniechaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą „gorącą” lub „chłodną”.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje

między oznajmującym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiają zachowania przemocowe.

Zespół Interdyscyplinarny.

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osobyna niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, a w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zespół Interdyscyplinarny, to zespół, który pełni funkcję strategiczno – koordynującą – kształtującą lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stwarzający spójny system ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ponadto, zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład oraz innych specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

4. CELE PROGRAMU I ZADANIA DO REALIZACJI

Celem Programu jest:

1. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji.
2. Ochrona osób doznających przemocy i wsparcie dla osób zagrożonych przemocą.

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Małomice.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Małomice na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Realizacja celów:

Cel szczegółowy 1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	Wszyscy realizatorzy Programu
Aporządzanie rocznego sprawozdania na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację	
Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie	

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- dane uzyskane od realizatorów Programu pozwalające na oszacowanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Małomice;
- ilość zarejestrowanych przypadków przemocy w rodzinie w ciągu roku.

Cel szczegółowy 2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Małomice na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Wszyscy realizatorzy Programu
Dostarczanie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.	
Organizowanie spotkań wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy	Gminne jednostki oświatowe, Ośrodki Pomocy Społecznej w Małomiach, Ośrodek Kultury, Biblioteka Miejska w Małomicach
Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne	

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba przeprowadzonych spotkań dla dzieci i młodzieży,
- liczba kampanii społecznych przeprowadzonych w Gminie Małomice,
- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców Gminy Małomice - liczba szkół prowadzących programy profilaktyczne.

Cel szczegółowy 3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinary oraz grupy robocze zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinary, Grupy robocze
Prowadzenie procedury „Niebieskich Kart” w przypadku podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie	Wszyscy realizatorzy Programu
Objęcie specjalistycznymi szkoleniami przedstawicieli realizujących Program	
Zakup materiałów edukacyjnych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, w tym: czasopism, książek, filmów, broszur dla osób pracujących w obszarze przemocy.	

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba spraw rozpatrzonych przez zespół interdyscyplinary,
- liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” i liczba rodzin objętych tą procedurą,
- liczba osób objętych szkoleniami,

- liczba materiałów edukacyjnych zakupionych dla osób pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Wczesna identyfikacja przypadków przemocy w rodzinie oraz krzywdzenia dzieci	Wszyscy realizatorzy Programu
Postępowanie interwencyjne według procedur dla poszczególnych grup zawodowych	
Udzielanie pomocy i wsparcia w miejscu zamieszkania/interwencji	
Udzielanie informacji dotyczących miejsc udzielających pomocy/wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	

Wskaźniki osiągnięcia celu :

- liczba wykrytych przypadków przemocy w rodzinie oraz krzywdzenia dzieci,
- liczba osób uczestniczących w formach wsparcia grupowego.

Cel szczegółowy 5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Zadania do realizacji	Podmiot odpowiedzialny
Izolowanie sprawców od ofiar	Policja
Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych	Wszyscy realizatorzy Programu
Przeprowadzanie rozmów z osobami stosującymi przemoc	
Zapewnienie pomocy psychologicznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach Punkt konsultacyjny

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba podjętych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej,
- liczba sprawców biorących udział w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

W realizację Programu winny włączyć się:

- Urząd Miejski w Małomicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Małomicach,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- Gminne jednostki oświatowe;
- Jednostki działające w obszarze kultury
- organizacje pozarządowe.

Przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym w Żaganiu,
- Prokuraturą Rejonową w Żaganiu,
- Komenda Powiatowa Policji (Komisariat Policji w Szprotawie)
- placówkami służby zdrowia, w tym poradniami leczenia uzależnień,
- kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi,
- samorządem powiatowym,
- samorządem województwa,
- lokalnymi mediami.

Współpraca wielu podmiotów wynika z założenia, że pomoc udzielana rodzinom powinna być kompleksowa oraz uwzględniać aspekty życia osób krzywdzonych, jak i osób podejrzanych o stosowanie przemocy.

6. ZAKŁADANE EFEKTY

Zakładane efekty Programu:

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
4. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie,
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.

7. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania trzyletniego gminnego Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić głównie będą z budżetu samorządu gminnego. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji Unii Europejskiej oraz budżetu państwa, a także środków własnych organizacji pozarządowych.

8. ADRESACI PROGRAMU

Działania będą prowadzone w szczególności na rzecz:

- osób doświadczających przemocy domowej, w tym m.in. dzieci i młodzieży, współmałżonków lub partnerów, a także osób starszych i niepełnosprawnych,
- osób, wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie.

9. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem działań związanych z realizacją Programu zostanie Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Małomice. Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy sprawozdań z wykonania zadań, w tym osiągniętych efektów.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY**

Józef Chuchra

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych Gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na Gminie należało podjąć stosowną uchwałę w tym zakresie.

BRANISZCZYCE
RADA

Józef Chuchra